KOMISSION PÄÄTÖS,

tehty 17 päivänä helmikuuta 1999,

ekologisista arviointiperusteista yhteisön ympäristömerkin myöntämiseksi jalkineille

(tiedoksiannettu numerolla K(1999) 340)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(1999/179/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen,

ottaa huomioon yhteisön ekotuotemerkin myöntämisjärjestelmästä 23 päivänä maaliskuuta 1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 880/92 ([1]) ja erityisesti sen 5 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan,

sekä katsoo, että

asetuksen (ETY) N:o 880/92 5 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään, että yhteisön ekotuotemerkin myöntämisehdot määritellään tuoteryhmittäin,

Asetuksen (ETY) N:o 880/92 10 artiklan 2 kohdassa säädetään, että tuotteen ympäristövaikutukset on arvioitava tuoteryhmäkohtaisten erityisperusteiden pohjalta,

komissio on asetuksen (ETY) N:o 880/92 6 artiklan mukaisesti kuullut tärkeimpiä etujärjestöjä neuvoa-antavassa foorumissa, ja

tässä päätöksessä vahvistetut toimenpiteet ovat asetuksen (ETY) N:o 880/92 7 artiklalla perustetun komitean antaman lausunnon mukaiset,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Tuoteryhmällä ”jalkineet” (jäljempänä ’tuoteryhmä’) tarkoitetaan seuraavia tuotteita:

”Kaikki jalan suojaamiseen tai peittämiseen tarkoitetut asusteet, joissa on maan kanssa kosketuksiin joutuva kiinteä ulkopohja.”

2 artikla

Tuoteryhmän ympäristövaikutukset ja käyttökelpoisuus arvioidaan liitteessä vahvistettujen erityisten ekologisten arviointiperusteiden ja käyttökelpoisuusperusteiden pohjalta.

3 artikla

Tuoteryhmän määritelmä ja tuoteryhmää koskevat ekologiset arviointiperusteet ovat voimassa kolmen vuoden ajan perusteiden hyväksymistä seuraavan kuukauden ensimmäisestä päivästä alkaen.

4 artikla

Hallinnollisia tarkoituksia varten tälle tuoteryhmälle annetaan tunnusnumero ”017”.

5 artikla

Tämä päätös on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä 17 päivänä helmikuuta 1999.

Komission puolesta

Ritt BJERREGAARD

Komission jäsen

([1]) EYVL L 99, 11.4.1992, s. 1

LIITE

Saadakseen ympäristömerkin 1 artiklassa määritellyn tuotteen on täytettävä tässä liitteessä esitetyt arviointiperusteet ja hakemuksen yhteydessä on esitettävä arviointiperusteissa mainitut testaustulokset. Tarvittaessa voidaan käyttää muita testimenetelmiä, jos hakemusten arvioinnista vastaava toimivaltainen elin hyväksyy niiden vastaavuuden. Jollei testejä mainita erikseen, tai jos niiden mainitaan olevan ainoastaan tarkastusta tai valvontaa varten, toimivaltaisen elimen on turvauduttava tapauksesta riippuen hakijan toimittamiin vakuutuksiin ja asiakirjoihin ja/tai riippumattomiin tarkastuksiin.

Hakemuksen arvioinnissa ja tässä liitteessä vahvistettujen arviointiperusteiden vaatimustenmukaisuuden tarkastuksessa toimivaltaisten elinten suositellaan ottavan huomioon tunnustettujen ympäristöhallintojärjestelmien kuten EU:n ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmä EMASin tai ISO 14001 -standardin noudattamisen.

Arviointiperusteilla pyritään erityisesti rajoittamaan myrkyllisiä jäämiä ja haihtuvien orgaanisten yhdisteiden päästöjä sekä edistämään tuotteiden parempaa kestävyyttä.

Toiminnallinen yksikkö on yksi jalkinepari. Vaatimukset perustuvat ranskalaiseen kengännumeroon 40. Lastenkenkien osalta vaatimuksia sovelletaan ranskalaiseen kengännumeroon 32 (tai suurimpaan kengännumeroon, jos se on pienempi kuin 32).

EKOLOGISET ARVIOINTIPERUSTEET

1. **Jäämät lopullisessa tuotteessa**

a) Jäämien keskimääräinen pitoisuus lopullisessa tuotteessa ei saa ylittää seuraavia raja-arvoja:

— Kromi (VI): 10 ppm,

— Arseeni: 10 ppm,

— Kadmium: 10 ppm,

— Lyijy: 10 ppm.

Testimenetelmät (testausseloste on esitettävä hakemuksen yhteydessä)

— Cr (VI): Standardin EN 420 mukaisesti (Huomautus: tiettyjä värjättyjä nahkoja analysoitaessa mittausten suorittaminen voi olla vaikeaa esiintyvien häiriöiden takia)

— Cd, Pb, As: Näyte liuotetaan vahvaan happoon ja analysoidaan atomiabsorptiospektrometrillä (AAS).

Näytteen valmistus:

1) Päällisen ainesosat erotetaan pohjan ainesosista.

2) Päällisen ainesosat ja pohjan ainesosat pidetään erillään toisistaan ja hienonnetaan kokonaisuudessaan.

3) Molemmista valmisteista otetaan näyte, joka analysoidaan.

4) Edellä mainittujen aineiden pitoisuudet eivät kummassakaan näytteessä saa ylittää edellä vahvistettuja raja-arvoja.

b) Vapaan tai osittain hydrolysoituvan formaldehydin määrä ei saa ylittää jalkineiden tekstiiliosissa arvoa 75 ppm ja jalkineiden nahkaosissa arvoa 150 ppm.

Testimenetelmät (testausseloste on esitettävä hakemuksen yhteydessä)

— Tekstiilit: Japanin lain 112 tai standardien SFS 4996 tai PRENISO 14184-1 mukaisesti.

— Nahka: Standardien IUC 94.50001 a tai DIN 53315 mukaisesti.

2. **Materiaalin valmistuksesta aiheutuvat päästöt**

Nahanparkituslaitosten jätevedet on käsiteltävä joko laitoksen omassa käsittelylaitoksessa tai yhdyskuntajätevesien käsittelylaitoksessa siten, että kemiallinen hapenkulutus (COD) laskee vähintään 75 prosenttia.

Testimenetelmä (testausseloste ja asianmukaiset täydentävät tiedot on esitettävä hakemuksen yhteydessä)

COD: Kemiallisen hapenkulutuksen määrittäminen vedenlaatua koskevan standardin ISO 6060 mukaisesti.

3. **Haitallisten aineiden käyttö (tuotteen ostamiseen saakka)**

a) Pentakloorifenolia (PCP) ja sen suoloja ja estereitä ei saa käyttää.

Testimenetelmä (tarkastusta varten):

— Tekstiilit:	Analyysit tehdään kaasukromatografialla (GC) elektroninkaappausdetektoria (ECD) käyttäen, raja-arvo 0,05 ppm.
— Nahka:	Analyysit tehdään standardin DIN 53313 mukaisesti a) massaspektrometrialla (MS) tai b) elektroninkaappausdetektorilla (ECD); raja-arvo 5 ppm.

b) Mitään sellaisia atsoväriaineita ei saa käyttää, jotka voivat hajota seuraaviksi aromaattisiksi amiineiksi:

4-aminodifenyyli	(92-67-1)
bentsidiini	(92-87-5)
4-kloori-o-toluidiini	(95-69-2)
2-naftyyliamini	(91-59-8)
o-amino-atsotolueeni	(97-56-3)
2-amino-4-nitrotolueeni	(99-55-8)
p-kloorianiliini	(106-47-8)
2,4-diaminoanisyyli	(615-05-4)
4,4′-diaminodifenyylimetaani	(101-77-9)
3,3′-diklooribentsidiini	(91-94-1)
3,3′-dimetoksyylibentsidiini	(119-90-4)
3,3′-dimetyylibentsidiini	(119-93-7)
3,3′-dimetyyli-4,4′-diaminodifenyylimetaani	(838-88-0)
p-kresidiini	(120-71-8)
4,4′-metyleeni-bis-(2-kloorianiliini)	(101-14-4)
4,4′-oksidianiliini	(101-80-4)
4,4′-tiodianiliini	(139-65-1)
o-toluidiini	(95-53-4)
2,4-diaminotolueeni	(95-80-7)
2,4,5-trimetyylianiliini	(137-17-7)
4-aminoatsobentseeni	(60-09-3)
o-anisidiini	(90-04-0)

Testimenetelmä (tarkastusta varten)

— Tekstiilit: Saksalainen menetelmä B-82.02 tai vastaava menetelmä, raja-arvo 30 ppm. (Huomautus: 4-aminoatsobentseenin osalta voidaan saada vääriä positiivisia tuloksia, mistä syystä suositellaan tulosten varmistamista).

— Nahka: Standardin DIN 53316 mukaisesti, raja-arvo 30 ppm. (Huomautus: 4-aminoatsobentseenin, 4-aminodifenyylin ja 2-naftyyliaminin osalta voidaan saada vääriä positiivisia tuloksia, mistä syystä suositellaan tulosten varmistamista).

4. **Haihtuvien orgaanisten yhdisteiden (VOC) käyttö jalkineiden loppukokoamisessa**

Haihtuvien orgaanisten yhdisteiden kokonaiskäyttö jalkineiden lopputuotannossa ei saa seuraavien ryhmien osalta ylittää seuraavia keskimääräisiä arvoja:

— Yleiskäyttöiset urheilujalkineet, lastenkengät, työjälkineet, miesten kävelykengät, kylmien olosuhteiden erikoisjalkineet:	30 grammaa VOC/pari,
— Vapaa-ajanjalkineet, naisten kävelykengät:	25 grammaa VOC/pari,
— Muotijalkineet, vauvanjalkineet, sisäkengät:	20 grammaa VOC/pari.

Haihtuvilla orgaanisilla yhdisteillä tarkoitetaan kaikkia orgaanisia yhdisteitä, joiden höyrynpaine lämpötilassa 293,15 K on vähintään 0,01 kPa tai joilla on vastaava haihtuvuus tietyissä käyttöolosuhteissa.

Haihtuvien orgaanisten yhdisteiden kokonaiskäyttö jalkineiden lopputuotannossa lasketaan seuraavasti:

$$M_{(VOC\ kok)} = \Sigma\,(M_{(liima)} \times C_{(VOC\ liima)}) + \Sigma\,(A_{(pinta)} \times M_{(pinta)} \times C_{(VOC\ pinta)})$$

Jossa:

$M_{(VOC\ kok)}$ = VOC-yhdisteiden kokonaiskäyttö jalkineparin loppuvalmistuksessa (g),

$M_{(liima)}$ = Kyseiseen jalkinepariin käytetyn liiman ([1]) määrä (g),

$C_{(VOC\ liima)}$ = Käytetyn liiman VOC-pitoisuus (mittayksikkö: grammaa VOC:tä grammassa liimaa),

$A_{(pinta)}$ = Jalkineparin pinta-ala, johon on käytetty pintakäsittelyainetta ([2]) (m^2),

$M_{(pinta)}$ = Käytetyn pintakäsittelyaineen määrä neliömetrillä (g/m^2),

$C_{(VOC\ pinta)}$ = Käytettyjen pintakäsittelyaineiden VOC-pitoisuus (mittayksikkö: grammaa VOC:tä grammassa ainetta)

ja

([1]) Vain liuottimia sisältävät liimat on otettava huomioon. Vesipohjaisia liimoja ja sulateliimoja ei tarvitse ottaa huomioon.

([2]) Pintakäsittelyaineet: Nahan, synteettisen päällisen, vuorin, puuvillan jne. pohjavärit, pintavärit ja korjausvärit sekä päällisen viimeistelykerrokset ainoastaan, jos ne sisältävät liuottimia.

Nahan, liimojen ja pintakäsittelyaineiden ostot sekä jalkineiden tuotanto on kirjattava vähintään kuuden hakemusta edeltävän kuukauden ajalta.

5. **Sähkökomponentit**

Jalkineet eivät saa sisältää sähkö- tai elektroniikkakomponentteja.

6. **Lopputuotteen pakkaus**

a) Jos jalkineiden tuotepakkauksena käytetään pahvilaatikoita, vähintään 80 prosenttia niiden valmistusmateriaalista on oltava kierrätysmateriaalia.

b) Jos jalkineiden tuotepakkauksena käytetään muovipusseja, ne on valmistettava kierrätysmateriaalista.

KULUTTAJILLE ANNETTAVAT TIEDOT

7. **Käyttöohjeet**

Tuotteen mukana on toimitettava seuraavat tiedot:

— Nämä jalkineet on käsitelty niiden vedenpitävyyden parantamiseksi. Ne eivät enää tarvitse muuta käsittelyä. *(Tätä vaatimusta sovelletaan ainoastaan jalkineisiin, jotka on käsitelty vedenpitäviksi.)*

— Jalkineet on parempi korjata kuin heittää pois aina kun se on mahdollista. Tämä vähentää ympäristön kuormitusta.

KÄYTTÖKELPOISUUSPERUSTEET

8. **Kestävyyteen vaikuttavat muuttujat**

Työ- ja turvajalkineissa on oltava CE-merkintä (henkilönsuojaimia koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä annetun neuvoston direktiivin 89/686/ETY ([1]) mukaisesti). Kaikkien muiden jalkineiden on täytettävä jäljempänä olevassa taulukossa esitetyt vaatimukset *(testausseloste on esitettävä hakemuksen yhteydessä)*. Taulukossa mainitut muuttujat mitataan seuraavilla testimenetelmillä:

— päällisen taivutuskestävyys:	asiakirja CEN/TC 309 N 113,
— päällisen repimislujuus:	asiakirja CEN/TC 309 N 115,
— päällisen kiinnittyvyys:	EN 1392,
— ulkopohjan taivutuskestävyys:	prEN 12769,
— ulkopohjan kulumiskestävyys:	prEN 12770,
— ulkopohjan kiinnittyvyys:	EN 1392,
— sisäpohjan vedenabsorptio- ja desorptiokyky:	prEN 12746,
— päällisen vedenpitävyys:	aisakirja CEN/TC 309 N 121,
— ulkopohjan vedenpitävyys:	prEN 13072.

([1]) EYVL L 399, 30.12.1989, s. 18

Kestävyyteen vaikuttavat muuttujat

	Yleiskäyt. urheilujalkineet	Lastenkengät	Vapaa-ajanjalkineet	Miesten kävelykengät	Kylmien olosuhteiden erikoisjalkineet	Naisten kävelykengät	Muotijalkineet	Vauvanjalkineet	Sisäkengät
Päällisen taivutuskestävyys: (kc ilman näkyviä vaurioita)	Kuiva = 100 Märkä = 20	Kuiva = 100 Märkä = 20	Kuiva = 80 Märkä = 20	Kuiva = 80 Märkä = 20	Kuiva = 100 Märkä = 20 – 20 °C = 30	Kuiva = 50 Märkä = 10	Kuiva = 15	Kuiva = 15	Kuiva = 15
Päällisen repimislujuus: (Keskim. repimisvoima, N)									
— nahka	≥ 80	≥ 60	≥ 60	≥ 60	≥ 60	≥ 40	≥ 30	≥ 30	≥ 30
— muut materiaalit	≥ 40	≥ 40	≥ 40	≥ 40	≥ 40	≥ 40	≥ 30	≥ 30	≥ 30
Päällisen kiinnityvyys (N/mm)	≥ 4,0	≥ 4,0	≥ 3,0	≥ 3,5	≥ 4,0	≥ 3,0	≥ 2,5	≥ 3,0	≥ 2,5
Ulkopohjan taivutuskestävyys:									
Viillon kasvu (mm)	≤ 4	≤ 4	≤ 5	≤ 6	≤ 6	≤ 8	≤ 12		≤ 12
Nsc = ei itsestään syntyviä halkeamia	nsc	nsc	nsc	nsc	nsc – 10 °C:ssa	nsc	nsc		nsc
Ulkopohjan kulumiskestävyys:									
D ≥ 0,9 g/cm³ (mm³)	≤ 200	≤ 250	≤ 200	≤ 350	≤ 200	≤ 400	≤ 450	≤ 400	≤ 450
D < 0,9 g/cm³ (mg)	≤ 150	≤ 170	≤ 150	≤ 200	≤ 150	≤ 250	≤ 300	≤ 250	≤ 300
Ulkopohjan kiinnittyvyys (N/mm)									
D ≥ 0,9 g/cm³	≥ 4,0	≥ 4,0	≥ 3,5	≥ 3,5	≥ 3,5	≥ 3,0	≥ 2,5	≥ 3,0	≥ 2,5
D < 0,9 g/cm³	≥ 3,0	≥ 3,0	≥ 3,0	≥ 3,0	≥ 3,0	≥ 3,0	≥ 2,5	≥ 3,0	≥ 2,5
Sisäpohjan vedenabsorptio- ja desorptiokyky:									
abs (mg/cm2)	≥ 90	≥ 90	≥ 90	≥ 90	≥ 90	≥ 90	≥ 90	≥ 90	≥ 90
des (%)	≥ 60	≥ 60	≥ 60	≥ 60	≥ 60	≥ 60	≥ 60	≥ 60	≥ 60

Lisäksi kylmien olosuhteiden erikoisjalkineiden on täytettävä seuraavat vedenpitävyyttä koskevat vaatimukset:

— päällinen: läpäisyaika ≥ 240 min, absorptio < 25 %.

— Ulkopohja: läpäisyaika ≥ 60 min ja 2 tunnin kuluttua veden absorptio < 20 % (erittäin hyvä vedenpitävyys — sovelletaan vain tiettyihin pohjamateriaaleihin).